

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului, declarat de către Anatoli Ciornîi, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Ciornîi împotriva Ministerului Agriculturii, Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar”, Societății cu Răspundere Limitată „Nectar Auriu” și Societății Comerciale „Catărvăi” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea salariului neachitat, restanței la salariu, plata pentru vechimea în muncă acumulată, prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de către Anatoli Ciornîi, s-a admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Nectar Auriu”, s-a casat parțial hotărârea din 10 iunie 2016 a Judecătoria Edineț, în latura încasării prejudiciului moral, cu emiterea unei soluții de respingere a pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral,

constată:

La 08 februarie 2013 Anatoli Ciornîi a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Ministerului Agriculturii, Întreprinderii de Stat „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar” (în continuare ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar”) cu privire la încasarea salariului neachitat pentru perioada 01 ianuarie 2012 – 01 aprilie 2013 în sumă de 33 666,80 lei, restanțele la salariu raportate la salariul minim stabilit pe țară pentru anii 2000, 2001, 2002, 2003, 2009 în sumă de 9 740 lei, plata pentru vechimea în muncă acumulată în decurs de 3 ani în sumă de 2 400 lei și repararea prejudiciului moral în sumă de 62 100 lei. (f.d.1-3, 47-48, vol. II)

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că în anul 1991 a fost angajat în calitate de apicultor la Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar”. Începând cu perioada 01 ianuarie 2012 - 31 decembrie 2012 nu i-a fost achitat salariul, fiind acumulată o restanță la salariu în mărime de 22 154,10 lei, fapt confirmat de către angajator prin certificatul nr. 4 eliberat la 24 ianuarie 2013.

Reclamantul a mai menționat că pe parcursul anilor 2000-2009 la fel nu i-a fost achitat salariul în anumite perioade, fiind astfel acumulate următoarele restanțe:

pentru anul 2000, conform Hotărârii Guvernului nr. 455 din 16 mai 2000, salariul minim lunar pe țară a fost stabilit în mărime de 115 lei, iar restanța la salariu pentru 12 luni constituie suma de 1 380 lei; pentru anul 2001 conform Hotărârii Guvernului nr. 35 din 17 ianuarie 2001 salariul minim în luna ianuarie constituia suma de 150 lei, iar din septembrie 169 lei, ceea ce denotă că restanța la salariu pentru lunile ianuarie - septembrie constituie suma de 1 200 lei și pentru lunile septembrie – decembrie suma de 676 lei, în total 1 876 lei; pentru anul 2002 conform Hotărârii Guvernului nr. 857 din 28 iunie 2002, salariul minim lunar pe țară pentru anul 2002 în lunile ianuarie-iunie constituia suma de 169 lei, iar restanța la salariu pentru 6 luni constituie suma de 1 014 lei și restanța la salariu pentru lunile iulie – decembrie constituie suma de 1 250 lei, având în vedere că salariul minim constituia suma de 250 lei, iar în total restanța este în mărime de 2 264 lei; pentru anul 2003 conform Hotărârii Guvernului nr. 343 din 21 martie 2003 salariul minim pe țară până în luna aprilie constituia suma de 300 lei, iar restanța la salariu pentru 3 luni este în mărime de 900 lei; pentru anul 2009 conform Hotărârii Guvernului nr. 15 din 19 ianuarie 2009 salariul minim pe țară constituia suma de 300 lei, iar restanța la salariu pentru 12 luni este în mărime de 3 600 lei.

Totodată, reclamantul a indicat că la 09 martie 2009 în carnetul său de muncă eronat a fost indicat că a fost eliberat din funcție din propria inițiativă, deoarece nu a depus cerere de eliberare din funcție.

La 03 mai 2012 a adresat Ministerului Agriculturii o petiție, în care a invocat despre problemele cu care se confruntă Întreprinderea de Stat „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar” și despre salariul neachitat, însă petiția a fost lăsată fără răspuns. Iar la 29 august 2012 de la administratorul ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar” s-a solicitat achitarea salariului, la ce administratorul a invocat lipsa resurselor financiare.

Reclamantul a indicat că în legătură cu neachitarea salariului și ținând cont de inflația în țară, consideră că poate pretinde la repararea prejudiciului moral calculat în modul următor: pentru anul 2000 – $1380 \times 5 = 6\,900$ lei; pentru anul 2001 – $1876 \times 5 = 9\,380$ lei; pentru anul 2002 – $2264 \times 5 = 11\,320$ lei și pentru anul 2003 – $900 \times 5 = 4\,500$ lei, în total 32 100 lei.

Prin hotărârea din 10 aprilie 2013 a Judecătoriei Edineț s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Ciornîi. S-a încasat de la ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar” în beneficiul lui Anatoli Ciornîi prejudiciul material în sumă de 45 806, 80 lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei. S-a încasat de la ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 474, 20 lei. În rest pretențiile lui Anatoli Ciornîi cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 52 100 lei s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a indicat că hotărârea în partea încasării unui salariu mediu în beneficiul lui Anatoli Ciornîi urmează a fi executată imediat.(f.d. 54, 61-64, vol. I)

La 11 februarie 2014 Anatoli Ciornîi a depus cerere de schimbare a debitorului pentru executarea hotărârii, deoarece prin contractul de vânzare-cumpărare din 09 ianuarie 2014 Agenția Proprietății Publice a vândut ÎS „Sovhozul Apicol de Reproducție „Nectar” societății cu răspundere limitată „Catărvăi” (în continuare SC „Catărvăi” SRL (f.d. 70, vol. I).

Prin încheierea din 12 martie 2014 a Judecătoriei Edineț, la cererea de schimbare a debitorului, s-au antrenat în proces în calitate de intervenienți accesorii SC „Catărvăi” SRL și Agenția Proprietății Publice (f.d. 87-88, vol. I).

Prin încheierea din 20 mai 2014 a Judecătorei Edineț s-a respins cererea lui Anatoli Ciornîi cu privire la schimbarea debitorului cu eliberarea unui noi titlu executoriu ca fiind neîntemeiată. (f.d. 122-124, vol. I)

La 27 aprilie 2015 Societatea cu Răspundere Limitată „Nectar Auriu” (în continuare SRL „Nectar Auriu”) a depus cerere de revizuire a hotărârii din 17 aprilie 2013 a Judecătorei Edineț.(f.d. 134-136, vol.I)

Prin încheierea din 06 ianuarie 2016 a Judecătorei Edineț s-a admis cererea SRL „Nectar Auriu” cu privire la revizuirea hotărârii din 17 ianuarie 2013 a Judecătorei Edineț, s-a casat hotărârea și s-a dispus reexaminarea în fond. (f.d. 225-228, vol. I)

Prin încheierea din 22 februarie 2016 a Judecătorei Edineț au fost antrenati în proces în calitate de copârâți SRL „Nectar Auriu” și SC „Cătărvăi” SRL. (f.d. 247-248, vol. I)

Ciornîi Anatoli, reprezentat de avocatul Dmitrii Gubveac, și-a concretizat pretențiile, solicitând încasarea în mod solidar din contul SRL „Nectar Auriu” și SC „Cătărvăi” SRL în beneficiul lui Anatoli Ciornîi a restanței la salariu în mărime de 55 749,42 lei, prejudiciului moral în mărime de 62 100 lei și cheltuielilor de judecată în mărime de 2 040 lei, în total 119 889,42 lei. (f.d. 25-26, vol. II)

Prin hotărârea din 10 iunie 2016 a Judecătorei Edineț s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Ciornîi. S-a încasat în mod solidar din contul ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar”, SRL „Nectar Auriu” și SC „Cătărvăi” SRL în beneficiul lui Anatoli Ciornîi prejudiciul material în sumă de 38 646,3 lei și prejudiciul moral în sumă de 10 000 lei. S-a încasat în mod solidar din contul ÎS „Sovhozul apicol de reproducție „Nectar”, SRL „Nectar Auriu” și SC „Cătărvăi” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 159,4 lei. În rest pretențiile lui Anatoli Ciornîi cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 52 100 lei, prejudiciului material în sumă de 17 098,12 lei și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a indicat că hotărârea nu se supune executării, ținând cont că a fost executată. (f.d. 64, 77-86, vol. II)

Prin decizia din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de SRL „Nectar Auriu”, s-a admis apelul declarat de Anatoli Ciornîi. S-a menținut încheierea din 06 ianuarie 2016 a Judecătorei Edineț cu privire la revizuirea hotărârii din 17 aprilie 2013. S-a casat hotărârea din 10 iunie 2016 a Judecătorei Edineț, s-a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a cererii de chemare în judecată. S-a încasat în mod solidar de la SRL „Nectar Auriu” și SC „Cătărvăi” SRL în beneficiul lui Anatoli Ciornîi salariul neretribuit în mărime de 50 150,82 lei, prejudiciul moral, inflația în mărime de 20 000 lei. În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Ciornîi a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 212, 213-226, vol. II).

Prin decizia din 17 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis apelul declarat de către SRL „Nectar Auriu”, s-a casat decizie din 26 iunie 2017 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată. (f.d. 37-46, vol.III)

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de SRL „Nectar Auriu”, s-a respins apelul declarat de Anatoli Ciornîi. S-a casat parțial hotărârea din 10 iunie 2016 a Judecătorei Edineț, în latura încasării prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și s-a emis o nouă soluție de respingere a pretenției.

În rest, hotărârea din 10 iunie 2016, în latura încasării taxei de stat în sumă de 1 159,40 lei și în latura respingerii acțiunii în partea încasării prejudiciului material în sumă de 17 098,12 lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 lei și prejudiciului moral în sumă de 52 100 lei, s-a menținut fără modificare.(f.d. 111, 112-118, vol. III)

La 01 august 2018 Anatoli Cionîi a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de revizuire a hotărârii din 17 aprilie 2013 a Judecătoriei Edineț și menținută hotărârea. (f.d. 125-129, vol.III)

În motivarea cererii de recurs recurentul a invocat, că instanțele au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material. Recurentul a menționat că instanța de fond la admiterea cererii de revizuire nu a ținut cont de faptul că SRL „Nectar Auriu”, SC „Catărvăi” SRL, care au același administrator și au avut posibilitate de a depune cerere de revizuire împotriva hotărârii din 17 aprilie 2013 de la 11 martie 2014, când a fost pornită cauza penală la cererea SC „Catărvăi” SRL împotriva Svetlanei Cionîi. Cu toate acestea cererea de revizuire a fost depusă abia în anul 2015. Prin urmare, SC „Catărvăi” SRL a depășit termenul de declarare a revizuirii. Mai mult ca atât, cererea de revizuire a fost depusă formal de SRL „Nectar Auriu”. Revizuirea hotărârii din 17 aprilie 2013 fiind admisă, s-a reluat examinarea cauzei în fond, soluția căreia a fost executată de către SC „Catărvăi” SRL. Instanța de apel la adoptarea deciziei sale consideră extrasul eliberat de CNAS ca o notă critică, cu toate acestea se combate pe ea însăși în constatările sale, unde fiecare cifră și în orice alt înscris, la care se face referire, restanța la salariu a lui Anatoli Ciornîi este diferită. În asemenea circumstanțe se impune a lua în calcul datele prezentate de către instituțiile de stat, cum ar fi la caz CNAS, unde angajatorul prezintă lunar dări de seamă chiar dacă plata salariului a fost efectuată de facto, spre deosebire de Serviciul Fiscal. Totodată, instanța de apel abuziv a stabilit că nu a fost probat prejudiciul moral cauzat de angajator, ori, dobândirea dreptului sau de a primi salariu prin intermediul instanței de judecată și ulterior executarea hotărârii prin intermediul executorului judecătoresc demonstrează că i-a fost adus un prejudiciu moral. Prin urmare, soluțiile instanțelor de judecată sunt neîntemeiate și lipsite de argumente, nefiind indicate careva motive de drept și fapt plauzibile, care ar avea un suport probatoriu, iar aplicarea art.449 alin.(1), lit. a) și art.447 alin.(1), lit. b Cod de procedură civilă nu își găsesc confirmare în speța dată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 31 mai 2018, expediată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la data de 11 iunie 2018, recepționată de avocatul lui Anatoli Ciornîi – Dmitrii Gubceac la 14 iunie 2018, conform avizului de recepție. (f.d.121, vol. III)

În aceste circumstanțe recursul, declarat la 01 august 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Anatoli Ciornîi este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că Anatoli Ciornîi a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele de judecată au apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) al Codului de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) al Codului de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Anatoli Ciornîi asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Anatoli Ciornîi, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Anatoli Ciornîi inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Anatoli Ciornîi, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Nicolae Craiu

Maria Ghervas